

Safety Culture Ladder stimuleert veilig gedrag

Financieel directeur Bart Schröder is mede verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid bij Hegeman Bouw & Infra.

Je kunt als bouwbedrijf over nog zoveel veiligheidscertificaten en -richtlijnen beschikken, maar als veilig gedrag niet goed tussen de oren van de werknemer zit, blijft het risico op ongevallen op de bouwplaats groot. Daarom is onder meer de Safety Culture Ladder in het leven geroepen om medewerkers bewuster te laten worden van onveilige situaties en actief op te treden. Hegeman Bouw & Infra heeft veel geïnvesteerd in het verkrijgen van een optimale 'veiligheidscultuur' en het bedrijf heeft inmiddels trede 4 van de ladder bereikt.

'Je veilig gedragen is belangrijker dan het instellen van een aantal maatregelen'

De bouwsector staat volgens de Nederlandse Arbeidsinspectie nog altijd in de top 5 van sectoren met het hoogste aantal slachtoffers van ongevallen op de werkplek. Desondanks was er recent ook goed nieuws: het aantal ongevallen is dalende, ondanks dat er nog steeds veertien doden te betreuren waren in 2020 (bron: GCVB). Een aantal jaren geleden sloeg een groepje toonaangevende bouwbedrijven en opdrachtgevers in de bouw en de weg-, water- en spoorinfra samen met adviesbureaus de handen ineen om te komen tot een betere veiligheidscultuur. Dat resulteerde in de Governance Code Veiligheid in de Bouw. In dit protocol stimuleren de ondertekenaars in de gehele bouwketen veilig gedrag, sporen ze aan tot een inventarisatie en terugdringen van veiligheidsrisico's op de bouwplaats

Een beter bewustzijn rond veilig werken is een belangrijke factor bij het terugdringen van onveilige situaties.

en handhaving van veiligheid gedurende het gehele proces van werkvoorbereiding en uitvoering. Verder pleit de code voor uniforme veiligheidsregels en richtlijnen en meer scholing van medewerkers op het gebied van veiligheid op de bouwplaats.

Volgens Bas Roordink van de GCVB schort het in de bouwsector vooral aan die handhaving. "Collega's moeten elkaar meer aan durven spreken op onveilig gedrag of onveilige situaties en daarover ook met hun leidinggevenden praten. Dat vergt verantwoordelijkheid, leiderschap en ketensamenwerking. Daarom staan deze drie kernwaarden centraal in de GCVB."

Safety Culture Ladder

Eén van die instrumenten om bedrijven en leveranciers in de bouw veiliger te laten werken is de Safety Culture Ladder, jaren geleden opgetuigd door ProRail en in 2016 in beheer genomen door NEN. De SCL richt zich vooral op het stimuleren van het veiligheidsbewustzijn van de deelnemende

bedrijven en telt vijf treden. Per 1 januari 2024 is het verplicht om namens VIA (Veiligheid in Aanbestedingen) bij aanbestedingen te voldoen aan trede 3. Dit houdt concreet in dat elke inschrijver in elk geval reactief ad hoc handelt op onveilig gedrag en onveilige situaties (trede 2) en veiligheidsregels heeft opgesteld waarbij de betrokkenheid vooral ligt bij het management (trede 3). Op niveau 4 zit veiligheid in de haarvaten van het bedrijf en wordt er continu geïnvesteerd in het veiligheidsbewustzijn. Medewerkers worden aangespoord elkaar aan te spreken op onveilig gedrag en verbeteringen worden stelselmatig ingevoerd. Er wordt vooruit gedacht. Bij de hoogste trede 5 is veilig werken in alle bedrijfsprocessen geborgd, alsmede bij leveranciers en co-partners.

Positief voorbeeld voor anderen

Wie zijn zaken op dit gebied al behoorlijk op orde heeft is Hegeman Bouw & Infra, met vestigingen in Nijverdal en Amersfoort. Het bedrijf richt zich met circa 150 medewerkers op utiliteitsbouw, renovatie/transformatie en civieltechnische werken en zit op trede 4 van de Safety Culture Ladder. Aanjager hierbij is financieel directeur Bart Schröder, die ook verantwoordelijk is voor het veiligheidsbeleid bij zijn werkgever. In 2014 kwam hij bij Hegeman Bouw & Infra binnen en zag dat het veiligheidsgedrag bij de medewerkers te wensen overliet. "Procedureel hadden we alles wel voor elkaar, maar je veilig gedragen is belangrijker dan het instellen van een aantal maatregelen."

Onder het motto "Veiligheid is van ons allemaal" ging Schröder letterlijk en figuurlijk op de zeepkist staan om de gewenste veiligheidscultuur te kweken. Hij richtte een kernteam op dat hiervoor moest zorgen en introduceerde de eerder genoemde Safety Culture Ladder. Naast het beschikbaar stellen van allerlei veiligheidsmiddelen, stimuleerden het kernteam en management een veilige bedrijfscultuur. "Dat betekent onder meer het bespreekbaar maken van onveilig gedrag en onveilige situaties op de bouwplaats. Voor dergelijke meldingen moet de deur altijd openstaan. Ik heb continu bij bijeenkomsten gehamerd op de kernwaarden: ik ben een positief voorbeeld voor anderen als het om veiligheid gaat, ik meld onveilige situaties en ik maak (on)veiligheid bespreekbaar."

Meldapp en Dag van Veiligheid

Intussen heeft Hegeman Bouw & Infra allerlei instrumenten gelanceerd om het gewenste gedrag te creëren. Zo is er een app voor het melden van onveilige gedragingen of situaties op de bouwplaats en voor de registratie van veiligheidsincidenten. Het management en kernteam geven projectteams een cijfer voor veilig werken en bij een positief resultaat wordt er getraceerd op gebak. Bijzonder hierbij is dat colle-

De kernwaarden van veiligheid bij Hegeman Bouw & Infra.

ga's elkaars werkplek inspecteren en beoordelen. Verder is er een ideeënbus gelanceerd voor goede suggesties om veiligheid te verbeteren en reikt het bedrijf jaarlijks een award uit voor de veiligste onderaannemer die met Hegeman Bouw & Infra samenwerkt. Vorig jaar won de materieeldienst van VolkerWessels deze onderscheiding, omdat ze proactief meedacht over een veilige inrichting van de bouwplaats. Verder organiseert het bedrijf jaarlijks de Dag van de Veiligheid, waarop diverse trainingen en workshops worden georganiseerd.

Kortom een hele waslijst van instrumenten om continu te investeren in versterking van het veiligheidsbewustzijn bij medewerkers en ze aan te sporen elkaar aan te spreken op onveilig gedrag. Dat is kenmerkend voor trede 4 van de Safety Culture Ladder. "Dat niveau hebben we vorig jaar oktober gehaald", zegt Schröder met gepaste trots. "Natuurlijk gaat het bij ons niet altijd even goed, maar ik signaleer steeds minder onveilig gedrag en onveilige situaties die niet gemeld worden. We zijn continu bezig om ook onze onderaannemers en toeleveranciers zover te krijgen dat ze op hetzelfde niveau met veiligheid omgaan als wij", zegt Schröder. Eén ding weet hij zeker: "Zonder het gebruik van de Safety Culture Ladder waren we niet zo ver gekomen."